

ارائه مدل پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با واسطه‌گری جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم

حسین توکلی^۱، فرشید خسروپور*^۲، علیرضا منظری توکلی^۳، علیرضا ملازاده^۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر ارائه مدل پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سخت‌رویی، تحریک‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی بود. پژوهش حاضر از نوع کاربردی و از نظر روش یک مطالعه توصیفی - همبستگی بود. نمونه پژوهش شامل ۳۶۰ نفر دانش‌آموز مشغول به تحصیل دوره متوسطه دوم مدارس عادی استان مرکزی بود که نمرات به‌طور تصادفی انتخاب شده و پرسشنامه در اختیار آن‌ها قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل چهار پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی کارلو و همکاران (۲۰۰۳)، پرسشنامه سخت‌رویی لانگ و گولت (۲۰۰۳)، پرسشنامه تحریک‌طلبی باس و پلامین (۱۹۸۴) و پرسشنامه جهت‌گیری مذهبی آلپورت و راس (۱۹۶۷) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب آلفای کرونباخ، تحلیل عاملی و شاخص‌های برازش مدل استفاده شد. نتایج پژوهش نشان‌دهنده آن است که مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با سخت‌رویی و تحریک‌طلبی در دانش‌آموزان ارتباط دارد ($p < 0/01$). و نیز مطلوبیت اجتماعی به‌طور غیرمستقیم از طریق جهت‌گیری مذهبی با سخت‌رویی و تحریک‌طلبی ارتباط دارد ($p < 0/01$). بنابراین، پرورش صفت سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با اجتماعی واسطه‌گری جهت‌گیری مذهبی در دانش‌آموزان می‌تواند در افزایش مطلوبیت اجتماعی دانش‌آموزان مؤثر باشد.

کلید واژگان

تحریک‌طلبی،
جهت‌گیری مذهبی،
سخت‌رویی، مطلوبیت

اجتماعی

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، واحد زرنده، دانشگاه آزاد اسلامی، زرنده، ایران. rinotavakoli55@gmail.com

۲. نویسنده مسئول: استادیار گروه روان‌شناسی، واحد زرنده، دانشگاه آزاد اسلامی، زرنده، ایران. Farshid2002@yahoo.com

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. a.manzari@iauk.ac.ir

۴. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد آشتیان، دانشگاه آزاد اسلامی، آشتیان، ایران. alimollazade@yahoo.com

مقدمه

اجتماعی شدن، یک فرایند دوجانبه ارتباطی میان فرد و جامعه است و در طول حیات در دو مقوله یادگیری و یاددادن ادامه می‌یابد (آذین و موسوی، ۱۳۹۰). با توجه به فرایند اجتماعی شدن و مراحل این فرایند، روانشناسان دوره کودکی و نوجوانی را فشرده‌ترین دوره اجتماعی شدن و یکی از مهم‌ترین دوره تحول می‌دانند (شرودر و گوردن^۱، ۲۰۱۴).

طبق نظریه‌های مطرح، نوجوانی مترادف با روابط همسالان است. در واقع آن‌ها زمان بیشتری را صرف بودن با یکدیگر می‌کنند تا با بودن در هر گروه دیگری؛ که این ارتباط با همسال یک نوع مطلوبیت اجتماعی محسوب می‌شود (ووکی و هرناس^۲، ۲۰۲۲). مطلوبیت اجتماعی^۳ یک عنصر مهم در روابط گروهی و عاملی برای بهبود روابط بین فردی توسط خود نوجوان می‌باشد که در صورت نارسایی منجر به مشکلات اجتماعی برای فرد می‌شود. (سمرود-کلیکمن^۴، ۲۰۱۷).

کیزه^۵ (۲۰۰۰) معتقد است شناخت و پذیرش دیگران در دوره‌ی نوجوانی موجب پذیرش خود و ادراک فرد به‌عنوان یک شریک اجتماع، عنصر تشریک‌مسابی و سرانجام باور به تحول مثبت اجتماعی، عنصر شکوفایی بهزیستی اجتماعی می‌شود. پژوهش‌ها نشان داده‌اند کودکان و نوجوانانی که از دوستان خود حمایت کنند و توانایی برقراری ارتباط با همسالان خود را دارند و مطابق با هنجارهای گروه همسالان رفتار می‌کنند، از مقبولیت اجتماعی بالایی برخوردار می‌شوند (مگنوس^۶ و همکاران، ۲۰۰۶، رانتانن^۷، اریکسون^۸ و نیمنین^۹، ۲۰۲۲). و کودکانی که موفق در کسب پذیرش همسالان نمی‌گردند و از سوی آن‌ها طرد می‌شوند با مشکلات زیادی از جمله عملکرد ضعیف تحصیلی، عزت‌نفس پایین، فرار از مدرسه، ترک تحصیل (شیریللا و درستن^{۱۰}، ۲۰۰۲، به نقل از نانگل^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۰). رفتار ضداجتماعی و بزهکاری در نوجوانی و مجرمیت در اوایل بزرگسالی روبه‌رو می‌شوند (وانواگنر^{۱۲}، ۲۰۰۸). مطلوبیت اجتماعی تمایل به مورد تأیید قرار گرفتن یک نیاز مشترک بین تمامی انسان‌ها است؛ همه افراد به‌طور طبیعی به آن تمایل دارند، تأیید و پذیرفته شدن توسط دیگران را دوست دارند و در جهت کسب آن تلاش می‌کنند (سیف، ۱۴۰۱). مطلوبیت اجتماعی در واقع برآیند چندین پدیده اجتماعی همچون نفوذ اجتماعی، همنوایی، قضاوت اجتماعی و نگرش‌های افراد می‌باشد که از آن به‌عنوان تمایل افراد برای پاسخ دادن مطلوب و پرترفدار از نظر اجتماعی به‌جای توصیف آنچه واقعاً فکر می‌کنند، و یا انجام می‌دهد، تعریف کرده‌اند (نیکنام، ۱۳۹۴). مطلوبیت اجتماعی دارای پنج مؤلفه، که عبارت‌اند از رفتارهای مطلوب اجتماعی گمنام، رفتارهای اجتماعی نوع‌دوستانه و در جمع، رفتارهای مطلوب هیجانی، رفتارهای مطلوبیت اجتماعی در موقعیت بحرانی، رفتارهای مطلوب اجتماعی متابعت‌آمیز است (قربانیان، محمدلو، خانبانی و یوسفی کیا، ۱۳۹۵).

پژوهش‌ها نشان دادند که مطلوبیت اجتماعی، تحت تأثیر عوامل گوناگونی از جمله سبک دلبستگی، هم‌رنگی با هنجارهای گروه

1. Schroeder & Gordon

2. Vokić, Hernaus

3. Social desirability

4. Semrud-Clikeman, M

5. Keyes

6. Mangus

7. Rantanen

8. Eriksson

9. Nieminen

10. Shirilla & Weatherston

11. Nangle,

12. Vanwagner

همسال، شخصیت، مهارت‌های اجتماعی، اعتمادبه‌نفس و خودپنداره متناسب عمل کردن در موقعیت‌های گوناگون است (قربانیان و همکاران، ۱۳۹۵).

یکی از متغیرهای تأثیرگذار بر مطلوبیت اجتماعی، سخت‌رویی^۱ است که به‌عنوان مجموعه‌ای از نگرش‌ها و باورهای کارکردی تعریف می‌شود. سرسختی روان‌شناختی مجموعه‌ای از نگرش‌ها و باورهای کارکردی است که از طریق ایجاد انگیزه و افزایش سطح خودکارآمدی در فرد، توانایی مقابله‌ی وی را با موقعیت‌های دشوار تا حد زیادی افزایش می‌دهد و این فرصت را برای وی ایجاد می‌کند که باوجود موانع کثیر موجود در این مسیر، راهی به سمت رهایی و تعالی پیدا کند (حبیبی، احمدی و زهراکار، ۱۳۹۹). سخت‌رویی روان‌شناختی ترکیبی از باورها در مورد خویشتن و جهان است که از سه مؤلفه تعهد، کنترل و مبارزه‌جویی تشکیل یافته است (کوباسا^۲، ۱۹۸۲). ماتیس و لکسی^۳ نیز به این نتیجه رسیدند که سخت‌رویی، متغیر پیش‌بینی‌کننده بهتری برای سلامت اجتماعی است تا سلامت جسمی و همچنین همبستگی منفی معنی‌داری بین سخت‌رویی و تعداد مراجعات به مرکز بهداشت وجود دارد (لانگلا، بیکر، ون دورن و اسکافلی^۴، ۲۰۱۶). مدی^۵ (۱۹۸۷) در پژوهشی نشان داد که سرسختی بالاتر، موفقیت تحصیلی بیشتری را نیز به همراه دارد. همچنین وستمن^۶ (۱۹۹۱) با بررسی زنان و مردانی که در حال ورود به دانشکده افسری ارتش بودند، نشان داد که سرسختی روان‌شناختی بالاتر با موفقیت تحصیلی بیشتر همراه است (بهزادپور، مطهری و سهرابی، ۱۳۹۷). در یک مطالعه دیگر نتایج نشان داد که مطلوبیت اجتماعی بر سخت‌رویی تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری مشاهده نشد. این نتایج نشان می‌دهد که مطلوبیت اجتماعی بر سخت‌رویی مرتبط با مدرسه در دانش‌آموزان تأثیر دارد (منتظری و همکاران، ۱۳۹۳).

متغیر دیگری که تأثیرگذاری آن بر مطلوبیت اجتماعی بررسی می‌شود، تحریک‌طلبی^۷ است. تحریک‌پذیری را ویژگی شخصیتی و مرتبط با پرخاشگری دانسته‌اند که از فرضیه پرخاشگری - ناکامی میلر^۸ ناشی می‌شود (شیبانی، میکائیلی و نریمانی، ۱۳۹۶). تحریک‌طلبی به‌عنوان تمایل به واکنش به احساسات پرخاشگرانه، تکانشگری، خصومت‌طلبی و رفتارهای ناکامی در عدم توافق تعریف شده است (فریدا^۹ و همکاران، ۲۰۱۲). این سازه به طرز قابل ملاحظه‌ای به ظرفیت تحمل ناکامی فرد و تسلط بر هیجانات و واکنش فرد هم در موقعیت‌های واقعی و هم ظاهری از خطر، تجاوز و حمله اشاره دارد (شیبانی، میکائیلی و نریمانی، ۱۳۹۶) و به طرز قابل توجهی به درک تأثیر هر دو فرایند تهییج و کنترل معیوب بر هیجانات در موقعیت‌های تحریک‌آمیز و خشونت‌طلبانه مرتبط است (لطفی، عسگری و سید حسینی، ۱۴۰۰).

جهت‌گیری مذهبی^{۱۰} یکی دیگر از متغیرها است که به بررسی ارتباط آن با مطلوبیت اجتماعی پرداخته می‌شود. منظور از جهت‌گیری مذهبی گرایش به انجام اعمال و تفکرات مذهبی می‌باشد (گراوند، ۱۳۹۸). عده‌ای از دانشمندان بر این باورند که

1. Hardiness

2. Kobasa

3. Mathis & Lecci

4. Langelaan, Bakker, Van Doornen & Schaufeli

5. Maddi

6. Westman

7. Irritability

8. Miller

9. Fida

10. Religious Orientation

بسیاری از متغیرهای سلامتی به وسیله باورهای دینی و مذهبی تبیین می‌شوند. در واقع مذهب یکی از عوامل تأثیرگذار بر رفتار و شناخت به شمار می‌رود (کشاوری و جابری، ۱۳۹۷). مذهب از طریق برقراری یک نظم اجتماعی، تدارک فرصت‌هایی برای به دست آوردن شایستگی‌های یاد گرفته شده و تهیه قوانین اجتماعی نقش مؤثری در بروز یا پیشگیری از مشکلات اجتماعی و اخلاقی، سلامت جسمانی و حتی مسائل بهداشت روانی دارد (ترک براهویی، عرب و نیک‌منش، ۱۳۹۹). مذهب به انسان کمک می‌کند تا معنای حوادث زندگی مخصوصاً حوادثی را که دردناک و اضطراب‌زا هستند را درک کرده و باعث دلگرمی و خرسندی مطبوعی در روان و روحیه او بشود (سواتزکی، راتنر و چیوا، ۲۰۰۵). البته باید اشاره کرد که دین در چنین شرایطی بر فرآیندهای فکری و ارزیابی رویدادهای روزمره فرد تأثیر می‌گذارد، به طوری که برخی پژوهشگران بر این باورند که به کمک باورهای دینی مقابله با هیجان‌ها و شرایط اجتماعی تسهیل می‌گردد (دینر، لوکاس و اویشی، ۲۰۰۲). از نظر آلپورت و راس^۳ جهت‌گیری مذهبی به دو صورت درونی و بیرونی است. مذهب درونی، مذهبی فراگیر و دارای اصول سازمان‌یافته و درونی شده است، در حالی که مذهب بیرونی، خارجی و ابزاری است که برای ارضای نیازهای فردی از قبیل مقام و امنیت مورد استفاده قرار می‌گیرد (بهراری اودلو و همکاران، ۱۳۹۸). به عبارت دیگر در جهت‌گیری مذهبی بیرونی، مذهب در خدمت نیازها و عقده‌ها و وجوه ناسالم فرد است ولی مذهب درونی با فرد زندگی می‌کند و این‌طور نیست که او از این مذهب (درونی) استفاده کند (گراوند، ۱۳۹۸). در کل مذهب به عنوان مجموعه‌ای از اعتقادات، باورها و نیایدها و نیز ارزش‌های اختصاصی و تعمیم‌یافته، از مؤثرترین تکیه‌گاه‌های روانی بشر به شمار می‌رود که قادر است معنای زندگی را فراهم ساخته و در شرایطی خاص با فراهم‌سازی تکیه‌گاه‌های تبیینی، فرد را از تعلیق و بی‌معنایی نجات دهد (بدری گرگری، ۱۳۹۳). گرایش‌های مذهبی به‌طور مستقیم با مؤلفه‌های بهداشتی و روانی مرتبطند و هم‌چنین این گرایش‌های آثار خود را از طریق سایر متغیرها از جمله رضایت از زندگی و رفتارهای مقابله‌سالم تسهیل و تسریع می‌کنند (تورسن، هریس و امان، ۲۰۰۱). یافته‌ها نشان می‌دهند آموزش آموزه‌های قرآنی بر بهبود پذیرش اجتماعی فرد مؤثر است که یکی از دلایل این ارتباط آن باشد که آموزه‌های دینی فرد را ملزم به برقراری توازن میان خواسته‌های خود و دیگران می‌کند (مک کالوق و ویلوقبی، ۲۰۱۹، هاکنی و ساندرز، ۲۰۱۶). چنانچه یافته‌های قصابیان و همکاران (۱۳۹۱) نشان دادند بین دین‌داری و بیگانگی اجتماعی رابطه وجود دارد. بدین معنا که با افزایش سطح دین‌داری، افراد کمتر به گوشه‌گیری و انزوا روی می‌آورند.

بر این اساس شناسایی عواملی که منجر به پایین آمدن مطلوبیت اجتماعی و پذیرش در کودکان و نوجوانان می‌شود ضرورت و اهمیت دارد تا بدین وسیله از مشکلات دیگر جلوگیری شود. از این‌رو پژوهش حاضر در پی آن است که با تعیین برازش الگوی ساختاری پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با واسطه‌گری جهت‌گیری مذهبی دانش‌آموزان دوره متوسطه به یک شناخت پیرامون مسئله تحقیق دست یابد. با توجه به آنچه بیان شد فرضیه‌های پژوهش عبارت‌اند از: ۱. مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با سخت‌رویی در دانش‌آموزان رابطه دارد؛ ۲. مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با تحریک‌طلبی دانش‌آموزان رابطه دارد؛ ۳. مطلوبیت اجتماعی به‌طور غیرمستقیم از طریق جهت‌گیری مذهبی با سخت‌رویی رابطه دارد و ۴. مطلوبیت اجتماعی به‌طور غیرمستقیم از طریق جهت‌گیری مذهبی با تحریک‌طلبی رابطه دارد.

1. Sawatzky, Ratner & Chiu

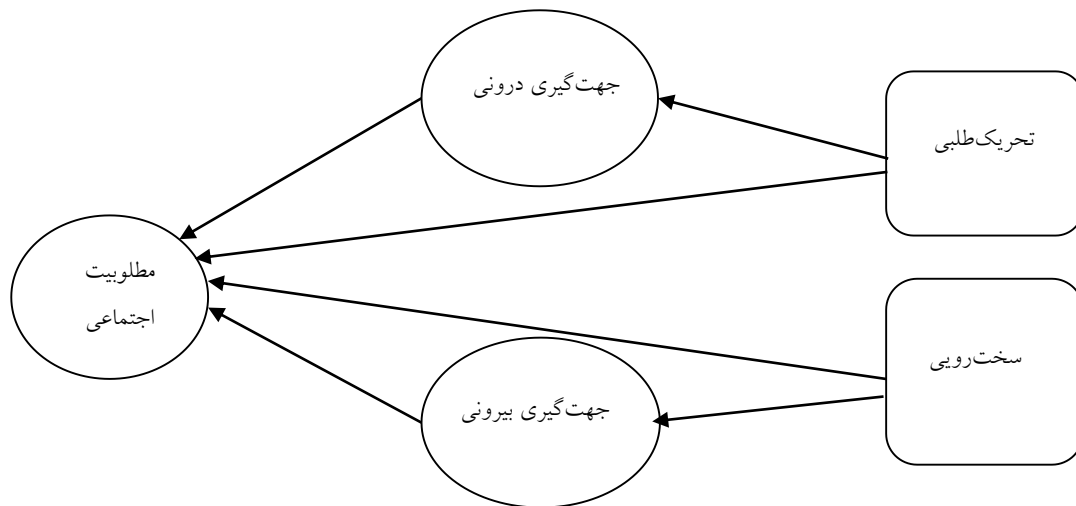
2. Diener, Lucas & Oishi

3. Allport & Ross

4. Thoresen, Harris & Oman

5. McCullough & Willoughby

6. Hackney & Sanders

شکل ۱: مدل پژوهش برگرفته از مطالعات پیشین (نگارندگان)

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی و از نظر روش یک پژوهش توصیفی و همبستگی قرار دارد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل ۶۳۷۱ نفر دانش‌آموز مشغول به تحصیل دوره متوسطه دوم مدارس عادی استان مرکزی می‌باشد. برای برآورد حجم نمونه در پژوهش‌های مبتنی بر تحلیل مسیر، کلاین^۱ (۲۰۰۶) با تقسیم انواع پژوهش‌ها به سه نوع ساده، کمی پیچیده، و الگوی پیچیده، عنوان می‌کند که حجم نمونه در الگوهای ساده زیر ۱۰۰، در الگوهای کمی پیچیده، بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ و در الگوهای پیچیده بالای ۲۰۰ نفر است و از طرفی حجم نمونه با توجه به سیر مربوط به متغیرهای نهفته نشانگرها؛ ۲ خطای رگرسیون ساختاری و ۴ مسیر: تعداد پارامترهای مدل حاضر برابر با ۸ تاست. در پژوهش حاضر به ازای هر پارامتر، ۱۳ شرکت‌کننده انتخاب خواهد شد که با بیش برآورد به ۳۶۰ نفر افزایش یافت. به دلیل گستردگی جامعه و دادن شانس برابر به اعضای جامعه برای انتخاب شدن از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. بدین‌صورت در مرحله اول از میان کل دانش‌آموزان دوره متوسطه استان مرکزی در مرحله اول از بین همه شهرها پنج شهر و سپس از بین مدارس پنج مدرسه و در مرحله دوم از هر مدرسه پنج کلاس رشته‌های علوم انسانی، رشته علوم تجربی و رشته ریاضی و فیزیک به‌طور تصادفی انتخاب شدند. در پایان از بین آن‌ها نفرات به‌طور تصادفی انتخاب شده و پرسشنامه در اختیار آن‌ها قرار گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات شامل موارد زیر بود:

(۱) **مقیاس مطلوبیت اجتماعی^۲ (PTM-R):** مقیاس گرایش‌های مطلوب اجتماعی تجدیدنظرشده توسط کارلو و همکاران^۳ (۲۰۰۳) ساخته شده که شامل ۶ خرده مقیاس (رفتارهای اجتماعی مطلوب ناشناس، رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع‌دوستانه، رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی، رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و اضطراری

1. Kline

2. Prosocial Tendencies Measure Revised (PTM-R)

3. Carlo et al

و رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز) با ۲۵ سؤال و نمره‌گذاری لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد. بر اساس گزارش کارلو و راندال^۱ (۲۰۰۲) ۶ خرده مقیاس و ضریب آلفای کرونباخ آن عبارت‌اند از: رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی (۴ گویه، ۰/۷۸)، رفتارهای اجتماعی مطلوب ناشناس (گمنام) (۵ گویه، ۰/۸۵)، رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و اضطراری (۳ گویه، ۰/۶۳)، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی (۴ گویه، ۰/۷۵)، رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت‌آمیز (۲ گویه، ۰/۸۰) و رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع‌دوستانه (۵ گویه، ۰/۷۴) می‌باشند. ضرایب پایایی بازآزمایی در پژوهش کارلو و همکاران (۲۰۰۳) در فاصله دو هفته برای رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی (۴ گویه، ۰/۵۶)، رفتارهای اجتماعی مطلوب ناشناس (گمنام) (۵ گویه، ۰/۷۸)، رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و اضطراری (۳ گویه، ۰/۶۳)، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی (۴ گویه، ۰/۸۲)، رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت‌آمیز (۲ گویه، ۰/۷۳) و رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع‌دوستانه (۵ گویه، ۰/۷۳) بدست آمد. جهت بررسی روایی هم‌زمان مقیاس‌های مطلوب اجتماعی تجدیدنظر شده با مقیاس‌های رفتار اجتماعی مطلوب جهانی، نگرانی‌های همدلانه، ارزش‌های نوع‌دوستانه و انگیزش مسئولیت اجتماعی از همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج حاکی از آن است که مقیاس گرایش‌های مطلوب اجتماعی تجدیدنظر شده با مقیاس رفتار اجتماعی مطلوب جهانی دارای ضریب همبستگی ۰/۳۴۳ ($P < 0/0001$)، با مقیاس نگرانی‌های همدلانه دارای ضریب همبستگی ۰/۴۱۰ ($P < 0/0001$)، با مقیاس ارزش‌های نوع‌دوستانه دارای ضریب همبستگی ۰/۳۸۲ ($P < 0/0001$) و با مقیاس انگیزش مسئولیت اجتماعی دارای ضریب همبستگی ۰/۴۷۶ ($P < 0/0001$) بوده است. همچنین نتایج بیانگر وجود همبستگی معنادار آماری بین عوامل استخراج‌شده از مقیاس‌های گرایش‌های اجتماعی مطلوب تجدیدنظر شده با مقیاس‌های مورد استفاده جهت بررسی روایی هم‌زمان در سطح معناداری ($P < 0/0001$) می‌باشد (کجباف، سجادیان و نوری، ۱۳۸۹).

۲) **مقیاس سخت‌رویی^۲ (LGHS):** این پرسشنامه یک مقیاس خودگزارشی شامل ۴۵ سؤال می‌باشد که توسط لانگ و گولت^۳ (۲۰۰۳) ساخته شده است. این پرسشنامه دارای سه مؤلفه کنترل، تعهد، و چالش و بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای طراحی شده است. در مطالعه‌ی لانگ و گولت (۲۰۰۳) نتایج مربوط به سنجش پایایی مقیاس نشان داد که همبستگی بین نمرات کلی در پرسشنامه و هم‌چنین نمره آزمودنی‌ها در خرده مقیاس‌های پرسشنامه در حد متوسط تا بالایی بوده و هم‌چنین ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه سخت‌رویی، کنترل، چالش و تعهد به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۶۷، ۰/۶۵ و ۰/۷۲ گزارش کرده‌اند. هم‌چنین روشن و شاکری (۱۳۸۹) که بررسی اعتبار و پایایی مقیاس سخت‌رویی در دانش‌آموزان پرداختند. اعتبار و پایایی این مقیاس را تأیید کردند.

۳) **پرسشنامه تحریک‌طلبی^۴ (BPIS):** این مقیاس از بررسی آماری خلق‌وخوی خاص بزرگسالان (باس و پلومین^۵، ۱۹۸۴) اقتباس شده است که دارای ۱۵ سؤال است. سه خصوصیت اساسی که با این مقیاس‌ها سنجیده می‌شوند شامل جامعه‌پذیری، سطح فعالیت، و هیجان‌پذیری می‌باشد. در پژوهشی موتیسین و تامبس^۶ (۱۹۹۹) میزان ضریب اعتبار این مقیاس را با استفاده از روش بازآزمایی برای خرده مقیاس مردم‌آمیزی ۰/۸۶، برای سطح فعالیت ۰/۸۸ و برای هیجان‌پذیری ۰/۸۵ بدست آوردند. در پژوهش سپهری نسب و همکاران (۱۴۰۱) ضریب اعتبار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس مردم‌آمیزی ۰/۸۷، برای

1. Randall
2. Hardness questionnaire
3. Lang & Goulet
4. Irritability Scale
5. Buss & Plomin
6. Mothiesen & Tambs

خرده‌مقیاس سطح فعالیت ۰/۹۰ و برای خرده‌مقیاس هیجان‌پذیری ۰/۸۹ به دست آمد.

۴) پرسشنامه جهت‌گیری مذهبی^۱ (ARROQ): این پرسشنامه توسط آلپورت و راس^۲ ساخته شده و دارای ۲۱ سؤال و دو مؤلفه جهت‌گیری بیرونی و درونی است که ۱۲ ماده آن مربوط به جهت‌گیری بیرونی و ۹ ماده آن جهت‌گیری درونی می‌باشد و نمره‌گذاری آن بر اساس لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد. پایایی این پرسشنامه توسط جان بزرگی (۱۳۸۶) با آلفای کرونباخ ۰/۷۴ گزارش شده است. روایی آن توسط خداپناهی و خاکسار بلداجی (۱۳۸۴) مطلوب گزارش شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب آلفای کرونباخ، تحلیل عاملی و شاخص‌های برازش مدل استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی پژوهش حاضر در جدول ۴ نشان داده می‌شود.

جدول ۴: یافته‌های توصیفی شرکت‌کنندگان

متغیر	فراوانی (نفر)	درصد فراوانی
جنسیت	دختر	۱۹۲ (۵۳٪)
	پسر	۱۶۸ (۴۷٪)
سن (سال)	۱۶	۹۸ (۲۷٪)
	۱۷	۱۳۵ (۳۸٪)
	۱۸	۱۲۷ (۳۵٪)
رشته تحصیلی	علوم انسانی	۱۳۲ (۳۷٪)
	علوم تجربی	۱۱۰ (۳۰٪)
	ریاضی و فیزیک	۱۱۸ (۳۳٪)

در جدول ۱ توصیف آماری نمرات مربوط به متغیرهای سخت‌روی، تحریک‌طلبی، جهت‌گیری مذهبی و مطلوبیت اجتماعی، شامل چولگی و کشیدگی به همراه شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد نمرات ارائه شده است.

1. Religious Orientation Questionnaires
2. Allport & Ross

جدول ۱: اندازه‌های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	کشیدگی	چولگی	
۱۲/۹۱۷	۸۶/۸۰	۰/۲۲۵	-۰/۲۱۳	سخت‌رویی
۶/۶۶۳	۳۸/۷۳	۰/۷۲۸	۰/۶۱۶	تحریک‌طلبی
۳/۱۳۴	۲۵/۳۰	۰/۷۸۷	۰/۰۴۸	جهت‌گیری درونی
۳/۱۴۷	۳۴/۶۳	۰/۶۴۲	۰/۵۸۴	جهت‌گیری بیرونی
۹/۵۳۷	۷۹/۰۶	۰/۷۰۱	-۰/۵۲۰	مطلوبیت اجتماعی

بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده میانگین سخت‌رویی برابر با ۸۶/۸۰، تحریک‌طلبی برابر با ۳۸/۷۳، جهت‌گیری مذهبی درونی برابر با ۲۵/۳۰، جهت‌گیری مذهبی بیرونی برابر با ۳۴/۶۳ و میانگین مطلوبیت اجتماعی برابر با ۷۹/۰۶ است. همچنین با توجه به اینکه مقادیر چولگی و کشیدگی داده‌ها بین ۲+ و ۲- می‌باشد داده‌ها در سطح ۰/۰۵ از توزیع بهنجار برخوردارند. برای بررسی وجود هم‌خطی چندگانه بین متغیرها از شاخص‌های تحمل و عامل تورم واریانس استفاده شد. مقدار تحمل کمتر از ۰/۱ یا VIF بیشتر از ۱۰ نشان‌دهنده وجود هم‌خطی چندگانه است.

جدول ۲: نتایج آزمون بررسی هم‌خطی چندگانه

VI F	آماره تحمل	متغیرها
۱/۷۹۵	۰/۵۵۷	سخت‌رویی
۱/۶۲۷	۰/۶۱۵	تحریک‌طلبی
۱/۸۴۳	۰/۵۴۳	جهت‌گیری درونی
۱/۷۹۸	۰/۵۵۶	جهت‌گیری بیرونی

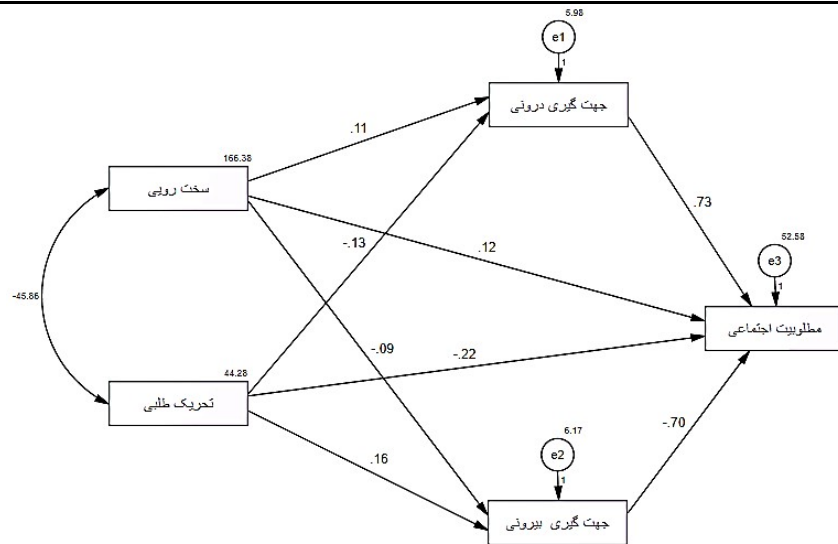
بر اساس نتایج ارائه شده در جدول شماره ۲ در هیچ یک از مقادیر آماره‌های تحمل و VIF محاسبه شده برای متغیرهای پژوهش، انحرافی از مفروضه چندگانگی خطی مشاهده نشد.

جدول ۳: ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

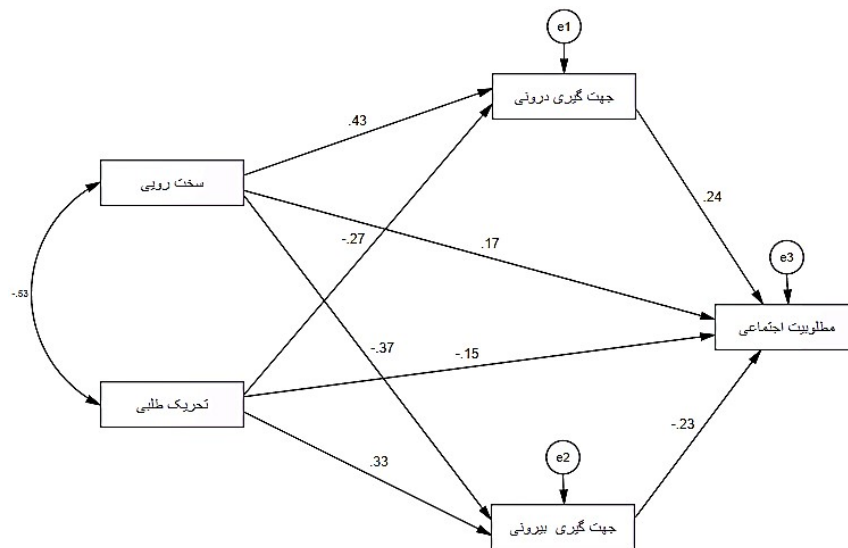
متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
۱- سخت‌رویی	۱				
۲- تحریک‌طلبی	**۰/۵۳۴	۱			
۳- جهت‌گیری درونی	**۰/۵۸۰	**۰/۵۰۶	۱		
۴- جهت‌گیری بیرونی	**۰/۵۴۴	**۰/۵۲۸	**۰/۵۸۶	۱	
۵- مطلوبیت اجتماعی	**۰/۵۱۵	**۰/۴۸۷	**۰/۵۵۲	**۰/۵۴۵	۱
*معنی‌داری در سطح ۰/۰۵، **معنی‌داری در سطح ۰/۰۱					

در جدول ۳ نتایج همبستگی بین سخت‌رویی، تحریک‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی با مطلوبیت اجتماعی نشان داده شده است. بر اساس نتایج به دست آمده تمامی ضرایب همبستگی محاسبه شده در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار می‌باشند ($p < ۰/۰۱$). همبستگی بین سخت‌رویی و جهت‌گیری مذهبی درونی با مطلوبیت اجتماعی مثبت و رابطه بین تحریک‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی بیرونی با مطلوبیت اجتماعی منفی است.

به منظور بررسی مدل پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سخت‌رویی، تحریک‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی دانش‌آموزان دوره متوسطه، از روش تحلیل مسیر استفاده گردید. مدل بررسی شده به همراه شاخص‌های مربوط به برازش مدل در ادامه ارائه شده است.

شکل ۲: ضرایب غیراستاندارد مدل مربوط به نقش واسطه‌ای جهت‌گیری مذهبی در رابطه بین سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی

شکل ۳: ضرایب استاندارد مدل مربوط به نقش واسطه‌ای جهت‌گیری مذهبی در رابطه بین سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی

در شکل‌های ۲ و ۳ به ترتیب ضرایب غیراستاندارد و استاندارد مدل پیشنهادی به منظور بررسی نقش واسطه‌ای جهت‌گیری

مذهبی در رابطه بین سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی نشان داده شده است. شاخص‌های مربوط به برازش مدل در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازش مدل

شاخص برازش	دامنه موردقبول	مقدار مشاهده‌شده	ارزیابی شاخص برازش
I FI	$> 0/9$	0/942	مناسب
GFI	$> 0/9$	0/958	مناسب
SRMR	$< 0/08$	0/055	مناسب
CFI	$> 0/9$	0/941	مناسب
NFI	$> 0/9$	0/940	مناسب

شاخص نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) برازش مدل را تأیید می‌کند χ^2/df که این عدد در دامنه بین ۱ تا ۵ قرار دارد و به معنی برازش مدل با داده‌هاست. ریشه دوم میانگین مربعات باقی‌مانده (SRMR) برابر با ۰/۰۵۵ است که از میزان ملاک (۰/۰۸) کوچک‌تر است و در نتیجه برازش مدل را تأیید می‌کند. و در نهایت شاخص‌های IFI, CFI, GFI و NFI نیز از ملاک موردنظر (۰/۹) بزرگ‌تر هستند. در مجموع و با در نظر گرفتن مجموع شاخص‌های برازش محاسبه‌شده، برازش مدل نقش واسطه‌ای جهت‌گیری مذهبی در رابطه بین سخت‌رویی و تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با سخت‌رویی در دانش‌آموزان رابطه دارد.

بر اساس آنچه گفته شد به اثبات فرضیه‌های پژوهش می‌پردازیم:

۱- مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با سخت‌رویی در دانش‌آموزان رابطه دارد.

جدول ۵: ضریب مسیر رابطه بین سخت‌رویی با مطلوبیت اجتماعی

سطح معنی‌داری	آماره t	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	مسیر		
				مطلوبیت اجتماعی	←	سخت‌رویی
0/003	3/013	0/170	0/124	مطلوبیت اجتماعی	←	سخت‌رویی

در جدول ۵ نتایج مربوط به ضرایب مسیر بین سخت‌رویی با مطلوبیت اجتماعی ارائه شده است. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده ضریب مسیر مربوط به رابطه بین سخت‌رویی با مطلوبیت اجتماعی مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). با توجه به معنی‌داری ضریب به‌دست‌آمده فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین سخت‌رویی با مطلوبیت اجتماعی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

۲- مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با تحریک‌طلبی دانش‌آموزان رابطه دارد.

جدول ۶: ضریب مسیر رابطه بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی

سطح معنی‌داری	آماره t	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	مسیر		
				تحریک‌طلبی	←	مطلوبیت اجتماعی
۰/۰۰۴	۲/۹۱۰	-۰/۱۵۴	-۰/۲۱۸			

در جدول ۶ نتایج مربوط به ضرایب مسیر بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی ارائه شده است. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده ضریب مسیر مربوط به رابطه بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی منفی بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). با توجه به معنی‌داری ضریب به‌دست‌آمده فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

برای تعیین معناداری آماری اثر غیرمستقیم سخت‌رویی و تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی، از روش بوت استرپ استفاده شد.

۳- مطلوبیت اجتماعی به‌طور غیرمستقیم از طریق جهت‌گیری مذهبی با سخت‌رویی رابطه دارد.

جدول ۷: ضریب مسیر اثر غیرمستقیم سخت‌رویی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی

سطح معنی‌داری	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	مسیر غیرمستقیم		
			سخت‌رویی	جهت‌گیری مذهبی	مطلوبیت اجتماعی
۰/۰۱	۰/۱۹۲	۰/۱۴۰			

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول ۷ ضرایب مربوط به تأثیر غیرمستقیم سخت‌رویی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی، در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). از این رو فرضیه پژوهش مبنی بر اثر غیرمستقیم سخت‌رویی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

۴- مطلوبیت اجتماعی به‌طور غیرمستقیم از طریق جهت‌گیری مذهبی با تحریک‌طلبی رابطه دارد.

جدول ۸: ضریب مسیر اثر غیرمستقیم تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی

سطح معنی‌داری	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	مسیر غیرمستقیم		
			تحریک‌طلبی	جهت‌گیری مذهبی	مطلوبیت اجتماعی
۰/۰۱	-۰/۱۴۵	-۰/۲۰۵			

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول ۸ ضرایب مربوط به تأثیر غیرمستقیم تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی، در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). از این رو فرضیه پژوهش مبنی بر اثر غیرمستقیم تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر ارائه مدل پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سخت‌رویی، تحریک‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی بود. در ارزیابی فرضیه اول بر اساس نتایج به دست آمده ضریب مسیر مربوط به رابطه بین سخت‌رویی با مطلوبیت اجتماعی مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است که بیانگر آن است که مطلوبیت اجتماعی به‌طور مستقیم با سخت‌رویی در دانش‌آموزان رابطه دارد. افرادی که از سخت‌رویی بالایی برخوردارند، به‌سادگی در برابر اعمال و رفتار خود احساس تعهد کرده و عقیده دارند که رویدادهای زندگی قابل‌کنترل و پیش‌بینی هستند، این افراد تغییر در زندگی و انطباق با آن را نوعی مبارزه برای رشد بیشتر در زندگی در نظر می‌گیرند نه تهدیدی برای امنیت خود (فلورین، میکولینسر و تابمن، ۱۹۹۵). این نتیجه با یافته‌های بیکرز^۲ (۲۰۰۱)، پترسون، کاسیلاس و روبینز^۳ (۲۰۰۶)، گرواند (۲۰۱۹)، بهزادپور، مطهری و سهرابی (۱۳۹۷)، محمودنژاد (۱۳۹۶)، منتظری، حبیب‌زاده و جدیدی (۱۳۹۳)، ابوالقاسمی و جوانمیری (۱۳۹۱)، جان بزرگی (۱۳۸۶) همسو و همخوان است.

سخت‌رویی توانایی پردازش مناسب محرک‌های درونی و بیرونی است که علاوه بر تحمل فراوان فشارهای روانی، فرد را در شرایط سخت پیش می‌برد و او را یاری می‌کند که وقایع تهدیدآمیز را موفقیت بیشتری پشت سر بگذارد. این افراد با جستجو در محیط اطراف خود به دنبال یافتن منابعی برای کمک به کاهش استرس‌ها در زندگی هستند تاب‌آوری موجب کنار آمدن مؤثرتر و بهتر آنان با استرس موجود شود و با تکیه بر انعطاف‌پذیری موجود در شخصیت خود موجب کاهش احساس ترس‌های درونی در

1. Florian, Mikulincer & Taubman

2. Bekkers

3. Peterson, Casillas & Robbins

موقعیت‌های جدید می‌شوند (بهاری اودلو و همکاران، ۱۳۹۸؛ کرمانی مامازندی و دانش، ۱۳۹۱). بیکرز (۲۰۰۱) در مطالعه‌ای نشان داد که افراد جامعه‌گرا در مقایسه با افراد خودپیرو در مقیاس مطلوبیت اجتماعی نمره بیشتری کسب می‌کنند. از سوی دیگر کوباسا (۱۹۸۲) سخت‌رویی را باورهایی در مورد خویشتن می‌داند که فرد را در برابر فشارهای بیرونی و درونی مصون می‌سازد. در واقع سخت‌رویی توانایی درک درست شرایط پیرامون و قابلیت تصمیم‌گیری مطلوب در مورد خویشتن است. از این رو افرادی که سطح بالاتری از مطلوبیت اجتماعی دارند، به‌منظور سازگار شدن با دیگران می‌توانند از زاویه دید آن‌ها به مسائل بنگرند و مانند آن‌ها عمل کنند. در تبیین این فرضیه می‌توان به قسمت سخت‌کوشی در برابر حقارت در نظریه اریکسون استناد کرد. اریکسون باور داشت که ترکیب انتظارات بزرگسالان و سلاقی کودکان به‌سوی تسلط، زمینه را برای تعارض روانی اواسط کودکی آماده می‌کند، در تمام فرهنگ‌ها، بهبود توانایی‌های جسمانی و شناختی به معنی آن است که بزرگ‌ترها توقعات جدید از کودکان دارند. کودکان به‌نوبه‌ی خود آماده‌اند تا این توقعات را برآورده سازند و خود نیز از آن‌ها بهره‌مند شوند. در کشورهای صنعتی با انتقال به اواسط کودکی با شروع تحصیلات رسمی مشخص می‌شود. همراه با آن، سوادآموزی است که کودکان را برای انواع مشاغل تخصصی در جوامع پیچیده آماده می‌سازد کودکان در مدرسه از توانایی منحصربه‌فرد خود و دیگران آگاه می‌شوند و به ارزش تقسیم‌بندی کار پی می‌برند و احساس مسئولیت و تعهد اخلاقی را پرورش می‌دهند خطر این مرحله حقارت است و در بدبینی کودکان منعکس می‌شود که به توانایی خود در انجام دادن درست کارها اطمینان کمی دارند. این احساس بی‌کفایتی زمانی ایجاد می‌شود که زندگی خانوادگی، کودکان را برای زندگی تحصیلی آماده نکرده باشد. مفهوم سخت‌کوشی اریکسون چندین ویژگی اواسط کودکی را با هم ترکیب می‌کند؛ خودپنداره مثبت اما معقول، غرور ناشی از انجام دادن خوب کارها، مسئولیت اخلاقی و مشارکت یاری‌گرای همسالان (علی وردیلو و مهاجر کوهستانی، ۱۳۹۷). بی‌تردید موفقیت در برخورد با چالش‌ها خود به‌عنوان عامل تقویت‌کننده، موجب دید مثبت افراد و در نتیجه مطلوبیت اجتماعی می‌گردد.

در آزمون فرضیه دوم پژوهش بر اساس نتایج به‌دست‌آمده ضریب مسیر مربوط به رابطه بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی منفی بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). با توجه به معنی‌داری ضریب به‌دست‌آمده فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین تحریک‌طلبی با مطلوبیت اجتماعی مورد تأیید قرار می‌گیرد. برای بررسی همسویی و عدم همسویی نتایج این پژوهش با پژوهش‌های مشابه، در جست‌وجوی مقدماتی و پیشرفته، پژوهشگر پژوهش مشابهی را نیافت.

انسان‌ها برای کسب انگیزختگی مطلوب، انگیزه نیرومندی برای پردازش اطلاعات موجود در محیط دارند. اگر تحریک کمتر از سطح بهینه باشد، فرد خلق‌وخوی منفی را تجربه خواهد کرد. زاگرن^۱ (۱۹۹۶) مطالعات مختلفی روی محرومیت حسی انجام داده است. او دریافت افرادی که برای شرکت در آزمایش‌های او داوطلب شده بودند، ویژگی‌های مشترکی دارند: آن‌ها بسیار کنجکاو بودند، دوست داشتند تجارب جدیدی داشته باشند و مشتاق بودند که خطراتی را برای کسب این تجارب بپذیرند. بیشتر آن‌ها به خاطر تجربه چیزی که تاکنون تجربه نکرده بودند در این آزمایش‌ها شرکت می‌کردند. زاگرن در این فکر بود که آیا این افراد نوع شخصیت خاصی را که قابل‌اندازه‌گیری باشد دارند. او بعد از صحبت کردن با آزمودنی‌های خود، پرسشنامه‌ای را ساخت که آن را «مقیاس هیجان‌خواهی» نام نهاد. افرادی که در این مقیاس نمره بالایی می‌گیرند، هیجان‌خواهان بالا و آن‌هایی (که نمره پایین می‌گیرند) هیجان‌خواهان پایین یا اجتناب‌کنندگان از هیجان نامیده می‌شوند. بر اساس نظر زاگرن، هیجان‌خواهی ویژگی است که با نیاز به احساس‌های متفاوت، تازه و پیچیده و نیز تجارب متفاوت و اشتیاق برای پذیرش خطرات جسمی و اجتماعی این تجارب، تعریف

۱. Zuckerman

می‌شود (چابکی، بلیاد، کاکاوند، تاجری و زم، ۱۴۰۰). هیجان‌خواهان برای تنوع ارزش قائل هستند، برای مثال آن‌ها دوستان زیاد با عقاید متفاوت درباره جهان دارند. افراد هیجان‌خواه دوست دارند به‌وفور و با افراد مختلف رابطه جنسی داشته باشند. سرانجام، شواهد نشان می‌دهند که افراد هیجان‌خواه به میهمانی‌ها، به‌ویژه آن‌هایی که مشخصه اصلی آن‌ها رفتارهای بی‌بندوبار است، علاقه نشان می‌دهند. آن‌ها همچنین آمادگی پرداختن به فعالیت‌های هنری را دارند. آن‌ها در جستجوی موسیقی هستند که جدید و متفاوت باشد و از شعر و شوخی و لطیفه لذت می‌برند، نیاز خود به تجارب جدید را به روش‌های گوناگون مانند سفرکردن، دوستان جدید پیدا کردن و پرداختن به فعالیت‌های جدید ارضا می‌کنند. شواهد نشان می‌دهد که هیجان‌خواهان تمایل به مصرف مواد مخدر مانند ماری‌جوانا، کوکائین و الکل دارند (چابکی، ۱۳۹۹). یکی از عناصر کلیدی در تحریک‌طلبی تمایل به پذیرش خطرناک است. کارهای انجام‌شده روی رفتار اکتشافی نشان می‌دهند وقتی که اکتشاف مستلزم خطر کردن باشد، موجود زنده تمایلی به اکتشاف جستجوی احساس‌ها و تجارب جدید کردن ندارد. خطرات موجب ترس می‌شوند که با رفتار اکتشافی سازگاری ندارد. برخی از نظرات مربوط به رفتار اکتشافی نشان می‌دهند که ترس موجب سطوح بالایی از انگیزتگی می‌شود. اگر موجودات زنده برای افزایش انگیزتگی به اکتشاف می‌پردازند، منطقی به نظر می‌رسد موجوداتی که ترس را تجربه می‌کنند دست به اکتشاف نزنند، زیرا انگیزتگی در آن‌ها قبل از دست زدن به اکتشاف در سطح بهینه است، انگیزتگی بالا، توجه به علائم وابسته به بقا را معطوف می‌سازد. این نظریه با نظریه رفتار اکتشافی همخوانی ندارد. زاکرمن قادر بود افرادی را که برای اکتشاف کردن مایل به پذیرش خطر بودند شناسایی کند.

در ارزیابی فرضیه سوم بر اساس نتایج به‌دست‌آمده ضرایب مربوط به تأثیر غیرمستقیم سخت‌رویی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی، در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). از این رو فرضیه پژوهش مبنی بر اثر غیرمستقیم سخت‌رویی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی مورد تأیید قرار می‌گیرد. برای بررسی همسویی و عدم همسویی نتایج این پژوهش با پژوهش‌های مشابه پژوهش مشابهی یافت نشد. به نظر می‌رسد آنچه که سلامت روان افراد دارای جهت‌گیری مذهبی درونی را افزایش می‌دهد باور به معبود و خالق است که در همه حال بر کارهای انسان نظارت دارد. برخورداری از چنین باوری سبب می‌شود که این‌گونه افراد در مواجهه با شرایط دشوار و تهدیدکننده‌ی زندگی بتوانند با موفقیت پاسخ دهند و از موقعیت‌های تهدیدکننده، فرصت‌هایی برای رشد بسازند. به عقیده فولکمن و موسکوویتز^۱ (۲۰۰۰)، مذهب به‌عنوان نیروی حمایت‌کننده در کاهش فشارهای زندگی، افزایش عشق و علاقه به دیگران، تعهد و پایبندی و مسئولیت به امور و امید به آینده معرفی شده است که می‌تواند نقش تعیین‌کننده در مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان در امور تحصیلی خود و کاهش استرس آن‌ها در زمان امتحانات باشد. تعالیم و باورهای دینی قادر است فرد را به سوی کمال و رشد و در نتیجه اضطراب وی کاسته شده و در آزمون‌ها و امتحانات بهتر عمل کند.

در آزمون فرضیه چهارم ضرایب مربوط به تأثیر غیرمستقیم تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی، در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار است ($p < 0/01$). از این رو فرضیه پژوهش مبنی بر اثر غیرمستقیم تحریک‌طلبی بر مطلوبیت اجتماعی از طریق متغیر جهت‌گیری مذهبی مورد تأیید قرار می‌گیرد. یافته‌های این پژوهش با نتایج کروک (۲۰۰۵) نیز همخوانی دارد که نشان می‌دهد افرادی که از نظر مذهبی در سطح بالاتری قرار دارند سعی می‌کنند مسائل خود را به شیوه حل مسئله و با حمایت اجتماعی مرتفع کنند. نتایج تحقیق بیانی و همکاران (۱۳۸۷) نیز بیانگر این بود که بین جهت‌گیری مذهبی دانشجویان با اضطراب و افسردگی رابطه معکوسی هست. از نظر آلپورت (۱۹۵۹) اشخاصی با جهت‌گیری درونی دینی انگیزه‌های اصلی خود را

1. Folkman & Moskowitz

در خود دین می‌یابند و انگیزه‌های دیگر هر قدر هم قوا باشند، نسبت به این انگیزه ارزش کمتری دارند. این‌گونه افراد چنین باور دارند که رفتار و باور دینی‌شان نشأت گرفته از اعتقاد قلبی‌شان است و چون تعالیم مذهبی‌شان را درونی کرده‌اند می‌توانند دیگران را نیز تحمل کنند و از توان خود برای مقابله با سختی‌ها بهتر استفاده کنند. در مقابل ارزش‌های فرد با جهت‌گیری بیرونی اغلب ابزاری و منفعت‌طلبانه است، این اشخاص به دلیل ایجاد امنیت و آرامش برای معاشرت برای توجیه خود و موقعیت به سوی مذهب می‌روند و یا به عبارت دیگر نمایی از رفتار مذهبی از خود نشان می‌دهند تا به منافع خودخواهانه‌ای دست یابند (گراوند، ۱۳۹۸).

با توجه به محدود بودن پژوهش به دوره متوسطه و چند دبیرستان، پیشنهاد می‌شود، این پژوهش در سنین و دوره‌های مختلف تحصیلی و در سطح گسترده‌تر و با نمونه‌های بزرگ‌تری انجام شود تا نتایج معتبرتری از تأثیر مطلوبیت اجتماعی به دست آید. همچنین در این پژوهش برخی از عوامل مؤثر بر مطلوبیت اجتماعی شناسایی شده است؛ لذا توصیه می‌شود در صورت وجود، عوامل دیگری نیز شناسایی شود.

قدردانی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری تخصصی رشته روانشناسی نویسنده اول در دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند است که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۸ توسط شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده است. پژوهشگر پس از کسب تأییدیه از کمیته اخلاق با شناسه IR.IAU.KERMAN.REC.1401.013 فرآیند پژوهش را انجام داده است. از راهنمایی‌های اساتید گرانقدر و تمامی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

- ابوالقاسمی، عباس و جوانمیری، لیلا. (۱۳۹۱). نقش مطلوبیت اجتماعی، سلامت روانی و خودکارآمدی در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر. *روانشناسی مدرسه*، ۱(۲)، ۲۰-۶.
- آذین، احمد و موسوی، سیدمحمود. (۱۳۹۰). بررسی نقش عوامل آموزشی بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان فریدونشهر (سال ۱۳۸۸). *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۲(۱)، ۲۰۰-۱۸۳.
- بدری گرگری، رحیم. (۱۳۹۳). تأثیر جهت‌گیری‌های مذهبی و روش‌های مقابله مذهبی بر اعتیادپذیری دانشجویان دانشگاه تبریز. *راهبرد فرهنگ*، ۷(۲۸)، ۱۷۶-۱۵۳.
- بهارى اودلو، بهنام، ادریسی، فرهاد، صائینی، محمدحسین و مرادی، حسین. (۱۳۹۸). مقایسه عامل به احکام بودن، جهت‌گیری مذهبی و سرمایه روان‌شناختی در میان دانش‌آموزان دختر و پسر. *روانشناسی مدرسه*، ۱(۱)، ۷۰-۵۸.
- بهبادپور، سمانه، مطهری، زهراسادات و سهرابی، فرامرز. (۱۳۹۷). پیش‌بینی انگیزه پیشرفت بر اساس سرسختی روان‌شناختی و حمایت اجتماعی در دختران دانش‌آموز. *روانشناسی تربیتی*، ۱۴(۴۹)، ۱۵۱-۱۳۹.
- بیانی، علی‌اصغر، گودرزی، حسینی، بیانی، علی و کوچکی، عاشورمحمد. (۱۳۸۷). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی با اضطراب و افسردگی در دانشجویان. *اصول بهداشت روانی*، ۱۰(۳)، ۲۱۴-۲۰۹.
- ترک براهویی، یوسف، عرب، علی و نیک‌منش، زهرا. (۱۳۹۹). نقش هوش اخلاقی در پیش‌بینی جهت‌گیری مذهبی در دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۷(۴۰)، ۱۹-۱.
- جان بزرگی، مسعود. (۱۳۸۶). جهت‌گیری مذهبی و سلامت روان. *پژوهش در پزشکی*، ۳۱(۴)، ۳۴۵-۳۵۰.
- چابکی، سید عزیز، بلیاد، محمدرضا، کاکاوند، علیرضا، تاجری، بیوک و زم، فاطمه. (۱۴۰۰). تدوین مدل ساختاری رابطه هیجان‌خواهی با اعتیاد به اینترنت نوجوانان؛ نقش میانجی توانمندی خود. *مجله روانشناسی و روانپزشکی شناخت*، ۱(۴)، ۸۴-۷۵.

- چابکی، سید عزیز، بلیاد، محمدرضا، کاکاوند، علیرضا، تاجری، بیوک و زم، فاطمه. (۱۳۹۹). نقش میانجی سبک های دلبستگی، رابطه سلامت روان با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *ارمغان دانش*، ۲۵(۴)، ۵۵۸-۵۴۴.
- حیبی، حسن، احمدی، صدیقه و زهراکار، کیانوش. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) بر روابط والد-فرزندی و سرسختی روان‌شناختی نوجوانان پسر. *روانشناسی تربیتی*، ۱۶(۵۸)، ۱۸۸-۱۶۹.
- خدانهای، محمدریم و خاکسار بلداجی، محمدعلی. (۱۳۸۴). رابطه جهت‌گیری مذهبی و سازگاری روان‌شناختی در دانشجویان. *روانشناسی*، ۳(۳)، ۳۲۰-۳۱۰.
- دادستان، پریخ، عسگری، علی، رحیم زاده، سوسن و بیات، مریم. (۱۳۸۹). مهارت‌های اجتماعی هیجانی کودکان پیش از دبستان: یک مقایسه جمعیت‌شناختی. *روانشناسی تربیتی*، ۱۱، ۴۴-۲۷.
- روشن، مهدی و شاکری، زهرا. (۱۳۸۹). بررسی اعتباریابی مقیاس سنجش سرسختی روان‌شناختی و بررسی رابطه‌ی آن با تیپ شخصیتی الف. *پژوهش‌های روان‌شناختی*، ۳(۴)، ۹۲-۷۶.
- سپهری نسب، زهرا، بشرپور، سجاد، آقاجانی، سیف اله و حاجلو، نادر. (۱۴۰۱). نقش کنترل تکانه، تحریک‌پذیری و سبک دلبستگی مادران در پیش‌بینی نشانه‌های نقص توجه- بیش‌فعالی کودکان. *روانشناسی*، ۲۶(۲)، ۱۹۹-۱۹۰.
- سیف، علی اکبر. (۱۴۰۱). *روانشناسی پرورشی نوین*. تهران: دوران.
- شرودر، کارولین و گوردون، بتی. (۱۳۹۳). *سنجش و درمان مشکلات دوران کودکی: راهنمای روانشناسان بالینی و روانپزشکان*. ترجمه مهرداد فیروزبخت، چاپ سوم، تهران: دانژه.
- شیبانی، حسین، میکائیلی، نیلوفر و نریمانی، محمد. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش تنظیم هیجان بر استرس، اضطراب، افسردگی و تحریک‌پذیری دانش‌آموزان مبتلا به اختلال بد تنظیمی خلق مخرب. *روان پرستاری*، ۵(۶)، ۴۳-۳۷.
- علی وردیلو، معصومه و مهاجر کوهستانی، الناز. (۱۳۹۷). بررسی تطبیقی تاثیر نقش خانواده و اجتماع در شکل‌گیری بحران هویت در کودکان از نظر اسلام و اریک اریکسون. اولین همایش ملی هویت کودکان ایران اسلامی در دوره پیش‌دستانی، یزد.
- قربانیان، الهام، محمدرضا، هادی، خانبانی، مهدی و یوسفی کیا، مجتبی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و مقبولیت اجتماعی بر اساس سبک‌های دلبستگی در دانش‌آموزان دختر ۱۲-۱۰ ساله دوره ابتدایی شهر تهران. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۷(۱)، ۹۹-۱۰۶.
- قربانیان، الهام، محمدرضا، هادی، خانبانی، مهدی و یوسفی کیا، مجتبی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی سازگاری اجتماعی و مقبولیت اجتماعی بر اساس سبک‌های دلبستگی در دانش‌آموزان دختر ۱۲-۱۰ ساله دوره ابتدایی شهر تهران. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۷(۱)، ۹۹-۱۰۶.
- قصابیان، رضوان، سراج‌زاده، سیدحسین و چمنی، سولماز. (۱۳۹۱). بررسی رابطه دین‌داری و بیگانگی اجتماعی (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس). *راهبرد اجتماعی فرهنگی*، ۲(۵)، ۱۲۵-۱۰۳.
- کجبایف، محمداقبر، سجادیان، ایلناز و نوری، ابوالقاسم. (۱۳۸۹). بررسی ساختار عاملی، روایی و اعتبار مقیاس گرایش‌های اجتماعی مطلوب در بین دانش‌آموزان. *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۱(۲)، ۱۰۱-۱۱۸.
- کرمانی مامازندی، زهرا و دانش، عصمت. (۱۳۹۰). تأثیر نگرش مذهبی و هیجان‌خواهی بر سازگاری زناشویی دبیران متأهل شهرستان پاکدشت. *مطالعات روان‌شناختی*، ۷(۲)، ۱۵۴-۱۲۹.
- گراوند، هوشنگ. (۱۳۹۸). نقش جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی بر اهداف و آرزوهای زندگی دانشجویان (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی). *مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی*، ۴(۴)، ۱۶۶-۱۳۷.
- لطفی، راضیه، عسگری، علی و سیدحسینی، فاطمه. (۱۴۰۰). پیش‌بینی مطلوبیت اجتماعی بر مبنای سلامت اجتماعی، تاب‌آوری و همدلی عاطفی دختران. دانشگاه پیام نور، واحد بیرجند.

محمودنژاد، جمال. (۱۳۹۶). رابطه مطلوبیت اجتماعی، سرسختی روان‌شناختی، سلامت روان و عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان. ششمین کنگره انجمن روانشناسی ایران، روانشناسی معاصر (ویژه‌نامه)، ۱۲، ۱۵۷۶-۱۵۷۰

منتظری، حمیده، حبیب‌زاده، عباس و جدیدی، هوشنگ. (۱۳۹۳). تأثیر مطلوبیت اجتماعی بر سخت‌رویی تحصیلی در دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان شهر قم. اولین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی، انجمن علمی توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین. اسفندماه ۱۳۹۳.

نیکنام، مژگان. (۱۳۹۴). رابطه راهبردهای مقابله‌ای با فرسودگی شغلی و پذیرش اجتماعی در کارمندان دانشگاه آزاد رودهن. آموزش، مشاوره و روان‌درمانی (تعالی مشاوره و روان‌درمانی)، ۴(۱۶)، ۶۷-۵۱.

هادیان فرد، حبیب. (۱۳۸۴). احساس ذهنی بهزیستی و فعالیت‌های مذهبی در گروهی از مسلمانان. روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)، ۱۱(۲)، ۲۳۲-۲۲۴.

Abolghasemi, A., & Javanmiri, L. (2012). The role of social desirability, mental health and self-efficacy in predicting academic achievement of female students. *Journal of school Psychology and institutions*, 1(2), 6-20. [Persian]

Ali Verdilo, M., & Mohajer Koohestani, E. (2017). Comparative study of the influence of the role of family and society in the formation of identity crisis in children according to Islam and Erik Erikson. The first national conference on the identity of Iranian Islamic children in preschool, Yazd. [Persian]

Allport, G.W. & Ross, J. M. (1967). Personal religious orientation and prejudice. *Journal of personality and Social Psychology*, 5, 447-457.

Azin, A., & Mosavi, S. M. (2011). Studying the role of school factors on Social adjustment of Students in High School :(Fereydounshahr). *Applied Sociology*, 22(1), 183-200. [Persian]

Badri Gargari, R. (2015). Impact of Religious Orientations and Religious Coping on Addiction Vulnerability among Students of Tabriz University. *Culture of strategy*, 7(28), 153-175. [Persian]

Bahari Odlo, B., Edrisi F., Sain, M.H., & Moradi, H. (2019). Commitment to the Teachings of Islam, Religious Orientation, and Psychological Capital across female and male Students: A Comparative Study. *Journal of school Psychology and institutions*, 8(1), 58-70.

Bayani, A. A., Goodarzi, H., Bayani, A., & Kouchaki, A. M. (2008). Investigating the relationship between religious orientation and anxiety and depression in students. *Principles of Mental Health*, 10(3), 209-214. [Persian]

Behzadpour, S., Motahari, Z. S., & Sohrabi, F. (2018). Predicting achievement motivation based on psychological toughness and social support in female students. *Educational Psychology*, 14(49), 139-151. [Persian]

Bekkers, R. (2001). The social desirability of social orientation. *American Psychology*, 46(50), 1076-1077.

Buss, A. H., & Plomin, R. (1984). *Temperament: Early Developing Personality Traits*. Hillsdale, MI: Lawrence Erlbaum.

Carlo, G., & Randall, B. A. (2002). The development of a measure of prosocial behaviors for late adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 31, 31-44.

Carlo, G., Hausmann, A., Christiansen, S., & Randall, B. A. (2003). Sociocognitive and Behavioral Correlates of a Measure of Prosocial Tendencies for Adolescents. *The journal early Adolescents*, 23(1), 107-134.

Chaboki, S., Beliad, M., Kakavand, A., Tajri, B., & Zam, F. (2020). The Mediating Role of Attachment Styles in the Relationship between Mental Health and Internet Addiction in Adolescents. *Armaghane danesh*. 25(4), 544-557. [Persian]

Chaboki, S., Belyad, M., Kakavand, A., Tajri, B., & Zam, F. (2021). Developing a structural model of the relationship between sensation seeking and adolescent internet addiction: the mediating role of self-empowerment. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 8(4), 75-84.

Dadestan, P., Asgari, A., Rahimzadeh, S., & Bayat, M. (2010). Emotional Social Skills of Preschool Children: A Demographic Comparison. *Educational Psychology*, 11, 27-44. [Persian]

Diener, E., Lucas, R.E., & Oishi, S. (2002). *Subjective Well-being: Handbook of positive psychology*. In R.C. Snyder., S.J. Lopez (Eds.). Oxford University Press: American Psychological Association In.

Fida, R., Paciello, M., Barbaranelli, C., Tramontano, C., & Fontaine, R. G. (2012). The role of irritability in the relation between job stressors, emotional reactivity, and counterproductive work behaviour. *Eur J Work Organ Psychol*, 23(1), 31-47.

Florian, V., Mikulincer, M., & Taubman, O. (1995). Does Hardiness Contribute to Mental Health During a Stressful Real-Life Situation? The Roles of Appraisal and Coping. *J Pers Soc Psychol*, 68(4), 687-695.

- Folkman, S., & Moskowitz, J. T. (2000). Positive affect and the other side of coping. *American Psychologist*, 55, 647-654.
- Garavand, H. (2019). The Role of Internal and External Religious Orientations on the Goals and Aspirations of Students' Lives (Case study of Students in Allameh Tabatabai University). *Qaie*, 4(4), 137-166.
- Ghasabian, R., Chamani, S., & Serajzadeh, S. H. (2012). Investigating the Relationship between Religiosity and Social Alienation (Case Study: Students of Tarbiat Modares University). *Socio-Cultural Strateg*, 2(5), 103-25. [Persian]
- Ghorbanian, E., Mohammadlou, H., Khanbani, M., & Yousefi Kia, M. (2016). Predicting social adjustment and social desirability based on attachment styles among female 10-12 year-old elementary students in Tehran. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 17(1), 99-106. [Persian]
- Ghorbanian, E., Mohammadlo, H., Khanbani, M., & Yousefi kia, M. (2016). Predicting Social Adjustment and Social Desirability Based on Attachment Styles among Female 10-12 year-old Elementary Students in Tehran. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 17(1), 99-106. [Persian]
- Habibi, H., Ahmadi, S., & Zaharakar, K. (2020). The Effectiveness of Acceptance and Commitment Training (ACT) on Parent-Child Relationships and Psychological Hardiness in Male Adolescents. *Educational Psychology*, 16(58), 169-88. [Persian]
- Hackney, C. H., & Sanders, G. S. (2013). Religiosity and Mental Health: A Meta-Analysis of Recent Studies. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 42(1), 43-55.
- Hadianfard, H. (2005). Mental sense of well-being and religious activities in a group of Muslims. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 11(2), 224-232. [Persian]
- Janbozorgi, M. (2007). Religious orientation and mental health. *Res Med*, 31(4), 345-350. [Persian]
- Kajbaf, M. B., Sajjadian, I., & Nouri, A. (2010). Investigating the factor structure, validity and validity of the scale of desirable social tendencies among students. *Applied Sociology*, 21(2), 101-18. [Persian]
- Kermani Mamazandi, Z., & Danesh, I. (2011). The Effect of Religious Attitude and Sensation Seeking on Marital Adjustment of Pakdasht Teachers. *Psychological Studies*, 7(2), 129-154. [Persian]
- Keyes, C. L. M. (2000). Social well – being, social psychology quarterly, *Journal of Sociology*, 67, 121-140.
- Khodapanahi, M. K., & Khaksar Beldaji, M. A. (2005). The relationship between religious orientation and psychological adjustment in students. *Psychology*, 9(3), 310-320. [Persian]
- Kline, R. B. (2006). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: Guilford Press.
- Kobasa, S.C. (1982). Hardiness and health: A prospective study. *Journal of personality and social psychology*, 42, 168-177.
- Lang, A., Goulet, C. (2003). Lang and goulet hardiness scale: Development and testing on bereaved parents following the death of their fetus/ infant. *Death Studies*, 25, 851-880.
- Langelaan, S., Bakker, A. B., Van Doornen, L. J., & Schaufeli, W. B. (2016). Burnout and work engagement: Do individual differences make a difference? *Personality and individual differences*, 40(3), PP 521-532.
- Lotfi, R., Asgari, A., & Seyed Hosseini, F. (2021). Prediction of social desirability based on social health, resilience and emotional empathy of girls. Payam Noor University, Birjand branch. [Persian]
- Mahmoudnejad, J. (2016). The relationship between social desirability, psychological toughness, mental health and academic performance in students. *The 6th Congress of the Iranian Psychological Association, Contemporary Psychology (Special Issue)*, 12, 1570-1576.
- Mathis, M., Lecci, L. (1999). Hardiness and college adjustment: Identifying students in need of services. *Journal of College Student Development*, 40(3), 305-309.
- McCullough, M.E. & Willoughby, B.L. (2019). Religion, self-regulation, and selfcontrol: Associations, explanations, and implications. *Psychological bulletin*, 135(1), 69-93.
- Mesmer-Magnus J, Viswesvaran C, Deshpande S, Joseph & Joseph, J. (2006). Social desirability: the role of over-claiming, self-esteem, and emotional intelligence. *Psychology Science*, 48(3), 336-356.
- Montazeri, H., Habibzadeh, A., & Jadidi, H. (2015). The effect of social desirability on academic difficulty in second year high school students in Qom. In: The first scientific-research conference of educational sciences and psychology of social and cultural harms in Iran. Tehran: Soroush Hikmat Mortazavi Center for Islamic Studies and Research. [Persian]
- Mothiesen, K. S., & Tambs, k. (1999). The EAS Temperament Questionnaire-Factor Structure, Age Trends, Reliability, and Stability in a Norwegian Sample. *Journal of Child*, 40(3), 431-439.

- Niknam, M. (2014). The relationship between coping strategies with job burnout and social acceptance among the employees of Azad University of Roudhen. *Education, Counseling and Psychotherapy (Excellence of Counseling and Psychotherapy)*, 4(16), 51-67. [Persian]
- Peterson, C.H., Casillas, A., & Robbins, S.B. (2006). The student readiness inventory and the big five: examining social desirability and college academic performance. *Personality and Individual Differences*, 41(4), 663-673.
- Roshan, R., & Shakri, R. (2010). Investigating the validation of the Psychological Hardiness Scale and examining its relationship with personality type a. *Clinical Psychology & Personality*, 3(4), 76-92. [Persian]
- Sawatzky, R., Ratner, P. A., & Chiu, L. (2005). A meta-analysis of relationship between spirituality and quality of life. *Social Indicators Research*, 72, 153-188.
- Schroeder, C., & Gordon, B. (2014). *Assessing and Treating Childhood Problems: A Guide for Clinical Psychologists and Psychiatrists*. 3rd ed. Firozbakht M, editor. Tehran: danjeh. [Persian]
- Sepehrinasab, Z., Basharpour, S., Aghajani, S., & Hajloo, N. (2022). The role of impulse control, irritability and attachment style of mothers in predicting the symptoms of attention deficit / hyperactivity disorder in children. *Journal of Psychology*, 26(2), 190-199. [Persian]
- Sheybani, H., Mikaeili, N., & Narimani, M. (2018). The Efficacy of Emotion Regulation Training on Stress, Anxiety, Depression and Irritability of the Students With Disruptive Mood Dysregulation Disorder. *IJPN*, 5(6), 37-44. [Persian]
- Thoresen, C.E., Harris, A.H., & Oman, D. (2001). *Spirituality, religion and Health: Evidence, Issues, and Concerns*. New York and London: The Guilford Press.
- Tork Barahoui, Y., Arab, A., Nikmenesh, Z. (2021). The Role of the Moral Intelligence in Predicting Religious orientation among students at University of Sistan and Baluchestan. *Journal of Educational Psychology Studies*, 17(40), 1-19. [Persian]
- Vanwagner, K. (2008). Attachment theory. Available online at: <http://www.psychologyAbout.com>.
- Zuckerman, M. (1996). Item revision in the Sensation seeking scale. *Journal of personality and differences*, 20(4), 515-528.